

Vraag naar de geschiedenis van een pelsteen

Als, zoals hij zelf ondertekent, trouw en tevreden lezer van De (Nieuwe) Zelfzwichter stuurde Bart Slooten een brief aan de redactie met een vraag aan onze lezers. We plaatsen deze brief graag - met wat kleine aanvullingen, weglatingen en wijzigingen in de volgorde omdat een tijdschriftartikel nu eenmaal wat anders is dan een brief.

...

Ik zend u hierbij drie foto's van een pelsteen, die ik van de firma Molema te Heiligerlee heb gekocht om eventueel te herplaatsen. Hij is afkomstig uit de achtkante stellingmolen van Westerlee (gemeente Scheemda) van H. Bulder. Deze molen werd gebouwd in 1852 en gesloopt in 1957.

De klomp van Bart geeft een idee van de grootte van de inscriptie

Foto: Bart Slooten, Koedijk

De pelsteen is al oud, aan het ingehakte jaartal 1862 te zien. Er zijn ook twee initialen ingehakt:

I N M
A H S
1862

Wie kan mij helpen met de identificatie van de initialen en eventueel de (verdere) herkomst van de steen?

Gezien het jaar van aanmaak heeft hij niet vanaf het begin in de molen gelegen, dus is de molen later van een pelwerk voorzien of de eerste pelsteen (van de bouw) is in 1862 vervangen door deze. Maar dat kan uiteraard ook later zijn: het kan ook in Westerlee een tweedehands steen zijn geweest. Kortom: wie weet er meer van?

Bij respons lijkt me beantwoording via het blad ook voor de redactie en de lezers het leukst. Ik ben benieuwd.

Tussen twee haakjes:

Ik hoop overigens dat de echt Groninger naam De Nieuwe Zelfzwichter behouden blijft in de grote reorganisatie. Zo niet, dan is *De Sarrieshut* ook wel een leuke naam voor een (gezamenlijk) nieuw blad, maar dit terzijde.

(Van de redactie)

Het Groninger Molenboek (uitgave 1958) meldt op pagina 26 als sloopvergunningdatum 7-12-1955. Van de molen van Bulder is geen beschrijving opgenomen. In de uitgave 1981 heeft de molen in de *Lijst van verdwenen molens tussen 1949 en 1981* het inventarisnummer (96) gekregen.

In de nieuwe versie van het Groninger Molenboek worden merkwaardig genoeg twee verschillende sloopjaren genoemd. In de sloopvergunningenlijst (overgenomen uit de uitgave van 1958) staat op

pagina 53 als sloopjaar 1958 terwijl in de opsomming van verdwenen molens op pagina 167 in de molenbeschrijving staat dat het sloopjaar 1957 is. Op de hier weergegeven foto op pagina 167 zijn de roeden Oudhollands opgehekt, terwijl de beschrijving ze beide zelfzwichtend noemt.

De korenmolen te Westerlee
(Groninger Molenboek, 1981; p. 167)

Onbekende molens & Nieuwe gegevens

Van Wout Ritsema te Dalfsen ontving de redactie een vooroorlogse foto van een molen ergens in Groningen. Hij meldt dat anderen de suggestie deden dat de molen mogelijk in Pieterzijl stond en hij vraagt of een van onze lezers dat kan bevestigen of corrigeren.

Foto: Collectie W. Ritsema, Dalfsen

Pelsteen

Op de in het vorige nummer geplaatste vraag van Bart Slooten over initialen in een pelsteen ontving de redactie een mededeling van Willem Entrop die we hieronder geheel overnemen:

De initialen I N M zouden kunnen duiden op de eerste eigenaar: Jan Nicolaas Mulder, deze bleef tot omstreeks 1870 eigenaar.

Voor de andere initialen heb ik geen verklaring. Onderstaand de mij ter beschikking staande gegevens van de molen te Westerlee.

WESTERLEE

Koren- en (pel)molen. Een achtkante met horizontale planken gedekte stelling molen op een stenen wit tussen- en onderstuk en een houtgedekte kap. De roeden waren oudhollands opgehekt, later is één roede voorzien van zelfzwichting. In 1945 een gebruikte Pot-roede van een afgebrande molen uit Termunten, nu op beide roeden zelfzwichting. Gebouwd in 1852 voor Jan Nicolaas Mulder. Eigenaars: Jan Nicolaas Mulder tot ca. 1870; H.J. Mulder oa. 1875; Br Trenning; K. Luth; vanaf 1933 H. Bulder.

Afgebroken in 1957. Sloopvergunning d.d. 7 december 1955.

De pelstenen zijn ooit uit de molen verwijderd.

Hulpkracht een elektromotor van 12 pk.

Sinds 1946 met één roede, in 1954 geheel zonder roeden.

Onderstuk in 2003 nog aanwezig.

Op een steen in het muldershuis:

B.J.T	A.E.T.
18	90

Standplaats aan de noordoostzijde van het dorp, ten noorden van de Heereweg en ten zuiden van de Molenlaan.

(8.b.1) gr096.

[1017] 881-650.

